

Herindelingsproces: ordinaire annexatie op basis van valse argumenten

Het herindelingsproces loopt naar een einde. De kans dat de Eerste Kamer nog iets kan betekenen voor een zelfstandig Haren bestaat nog steeds. Die kans zou zelfs groot kunnen zijn als de herindeling door de senatoren wordt beoordeeld aan de hand van de vraag: 'Voor welk probleem in Haren is dit een oplossing?' Want – zo wordt ons dat al jaren voorgehouden door de Provincie – deze herindeling is nodig omdat Haren het niet zelfstandig KAN. De stad Groningen hield zich op de achtergrond, deed net alsof het voor de stad niet uitmaakt, stelde zelfs voorwaarden waaraan helemaal niet voldaan wordt en zegt uiteindelijk toch volmondig JA tegen dit gedwongen huwelijk.

Dat roept de vraag op of het eigenlijk wel gaat om de beste

oplossing voor de inwoners van Haren.

Raadslid Wil Legemaat is ervan overtuigd dat de werkelijke reden van deze opschalingsmanoeuvre niet de zorg om Haren is, maar de wens van stad en provincie om de stad te versterken vanuit de illusie dat dat goed is voor de hele provincie. Het herindelingsproces is daarmee niet meer of minder dan een ordinaire annexatie op basis van valse argumenten.

Hier haar opvatting over dit proces:

Op 18 januari vorig jaar konden we inspreken in de vergadering van Provinciale Staten van Groningen. Mijn bijdrage leest u hier:

Voorzitter, dames en heren Statenleden,

Op 7 november 2016 heb ik een zienswijze ingediend. Over de reactie op mijn zienswijze ben ik zeer ontevreden. Het antwoord op de meeste opmerkingen is een dooddoener: daar herkennen wij ons niet in of: daar hebben wij een andere mening over. Als er al een antwoord terug te vinden in de reactienota. In mijn zienswijze stel ik ook acht heldere vragen en daarop is in het geheel geen antwoord gekomen. De eerste vraag is bijvoorbeeld: kunt u aangeven wat de meerwaarde voor de inwoners van Haren is van een herindeling met de stad? Want van de Provincie horen wij voortdurend dat herindeling beter is voor onze inwoners. Nog niemand heeft mij kunnen uitleggen wat er verbetert. Deze herindeling is, zoals ik in een zienswijze las: een oplossing voor een niet bestaand probleem.

En eigenlijk is dat niet zo verwonderlijk als je in historisch perspectief kijkt naar wat hier gebeurt.

Al meer dan honderd jaar doet de stad Groningen pogingen om Haren bij de stad te voegen. In 1915 kwam Haren er onderuit door Helpman af te staan, vijf jaar later door flink verzet te plegen. In de jaren zestig door een deel van Waterhuizen en Eelderwolde af te staan, in de jaren negentig werd de regiovisie Groningen-Assen het recept om annexatie in het kader van het C20-beleid tegen te gaan. Telkens was het met open vizier: de stad wilde Haren hebben, omdat dat goed was voor de stad. En het lukte nooit.

Mogelijk is dat de reden om het in deze ronde over een andere boeg te gooien: te doen alsof het goed is voor de inwoners van Haren. Grenzeloos Gunnen heeft daar verder geen argumenten voor, dat rapport beroept zich hoofdzakelijk op het nodale principe: de inwoners uit Haren winkelen toch in de stad, gaan er naar de schouwburg en liggen in de stadse ziekenhuizen. Alsof de stad niet betaald wordt voor de centrumfunctie en alsof de inwoners van Haren niet betalen voor hun boodschappen en theatertickets. Al gauw bleek dat niemand duidelijk kon maken wat de meerwaarde voor de inwoners is, dus werd geprobeerd aan te tonen dat Haren het niet zelfstandig kan: eerst door de decentralisaties, daarna was het bestuurskracht, vervolgens zouden het de financiën zijn en toen het COELO dat weerlegde werd het de positie van het weeskind in een opgeschaalde wereld. Telkens als een vermeende zwakte weerlegd was, kwam er een nieuw konijntje uit de hoge hoed.

Er waren wel eerlijke geluiden: zo zei de burgemeester van Groningen tegen ons dat hij zijn uiterste best zou doen Haren bij Groningen te krijgen, omdat dat beter was voor de stad, zo laat de uitkomst van het Open Overleg in de Verkenning eerlijk zien dat het erom gaat dat Groningen de vijfde stad van het land wil worden en daar Haren voor nodig heeft. Statenleden, u weet dat dit herindelingsadvies volstrekt niet voldoet aan drie belangrijke beginselen uit de Wet Algemeen Bestuursrecht. Niet aan het fairplay-beginsel, het motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel. Het voldoet volstrekt niet aan het collegeprogramma van uw college van GS.

U bent er om eerlijk en onbevooroordeeld te wegen en te oordelen. Verschuil u niet achter vijf rapporten, want als u ze echt onbevooroordeeld gelezen hebt, dan weet u net zo goed als ik dat Haren het best zelfstandig kan. U weet net zo goed als ik dat herindeling nauwelijks meerwaarde heeft voor de inwoners van Haren. Wees dan eerlijk over het motief: de meerwaarde voor de stad en daarmee voor de provincie zelf. Dan hoeft u zich niet in bochten te draaien en van alles uit de kast te halen om Haren zwart te maken, zoals een van uw gedeputeerden voortdurend doet.

Het lijkt er helaas verdacht veel op dat de meesten van u al jaren geleden besloten hebben dat Haren bij Groningen moet. Toen er nog geen rapporten waren! Sommigen van u wilden zelfs niet met ons in gesprek omdat het besluit al genomen was. Daar hebben die 1127 zienswijzen dus geen invloed op. En deze inspraakronde ook niet. Zoals de heldere uitslag van de burgerraadpleging in Haren geen invloed heeft en het feit dat twee derde van de gemeenteraad niet instemt met uw plannen.

Al ver tevoren hebben GS zich van steun verzekerd in de huidige TK, zo wordt zelfs onbeschaamd rondverteld door gedeputeerden. Zonder maar iets inhoudelijks gezien te hebben zou een meerderheid van de TK al steun hebben toegezegd. Het gaat dus niet om argumenten, niet om inhoud, niet om een fatsoenlijk democratisch proces, het gaat om macht. Als dat zo is, voeren wij hier vandaag in uw poppenkast de zoveelste rituele dans uit, terwijl in de achterkamertjes de zaken bekonkeld zijn. En als dat zo is staat de Provincie Groningen in mijn ogen symbool voor alles waardoor mensen het vertrouwen in de politiek verliezen, waardoor ze boos worden en cynisch.

Plato zei ooit dat democratie de op één na slechtste staatsvorm was. Slechts tirannie was slechter. In mijn ogen is er één ding nog slechter: schijndemocratie.

Statenleden, aan u de kans om het vertrouwen in de politiek en in de democratie te herstellen.

Al snel werd duidelijk dat de meeste partijen in PS kritiekloos het herindelingsontwerp omarmden. Slechts enkele kleine partijen hadden zich inhoudelijk in de materie verdiept en zij stelden kritische vragen en dienden een motie in om Haren uit het herindelingsontwerp te halen. Vergeefse moeite: het herindelingsadvies ging ongewijzigd naar Den Haag. Een mokerslag voor het vertrouwen in de politiek en de democratie.

Daarna was er de hoop op en het vertrouwen in een zuivere zorgvuldige behandeling door de Tweede Kamer. Daar lag een nieuwe kans om het vertrouwen in de politiek en de democratie te herstellen. Na de hoorzitting werden er zelfs kritische vragen gesteld aan minister Ollongren, waarbij je in Haren dacht: nu zal de waarheid aan het licht komen. Wie kon vermoeden dat de minister de vragen liet beantwoorden door de Provincie? Slager, kwade tongen zeggen dat uw vlees niet deugt. Klopt dat?

In de Tweede Kamer bleek het standpunt ook al lang tevoren vastgesteld en daar werd door de meeste partijen louter informatie aangewend die daar goed bij te pas kwam. De ene onwaarheid na de andere kwam voorbij en ook al werd die weersproken door de woordvoerders van SP, PVV, SGP, 50plus en FvD, daar stond niemand voor open.

Zal het in de Eerste Kamer anders gaan? Ook hier wordt door velen beweerd dat de TK dat allang heeft afgekaart bij de fracties in de EK. Uit gesprekken die wij hadden met senatoren bleek dat de inhoud (bestuurskracht, financiën, draagvlak) weinig indruk maakt. Want... het gaat toch niet werkelijk om de vraag of Haren het wil en kan?! Het gaat om het belang van een grote sterke stad, de economische motor van de hele probleemprovincie. En een sterke stad is goed voor de hele provincie. 'Jullie kijken in Haren alleen naar de belangen van Haren. Wij kijken naar het belang van de hele regio.' De bestuurders in Den Haag geloven maar wat graag dat de multi-problematiek in de provincie Groningen verlicht zal worden door versterking van de stad. Dat mag dan wel een dorpje de kop kosten... Het proces verdient misschien geen schoonheidsprijs, maar het doel heiligt niet zelden de middelen.

In 'Blad', een magazine voor Noord Groningen van februari 2018 komt René Paas, de CvdK, aan het woord. Citaat: 'Nog een jaar te gaan en dan zal de gemeente Groningen uitgebreid worden met de gemeenten Ten Boer en Haren. Een en

ander is al in voorbereiding sinds 2006: er wordt niet over een nacht ijs gegaan. Deze gemeentelijke herindeling is noodzakelijk omdat er zich op uitgebreide schaal problemen voordoen, zoals de aardbevingen, krimp van de bevolking en ook werkeloosheid.'

Conclusie: de annexatie van Haren is bedoeld als oplossing voor niet Harense problemen.

En daarmee zijn we terug bij mijn inspraakbijdrage uit januari 2017: dit herindelingsproces is een ordinaire annexatie op basis van valse argumenten. Hadden we dat proces maar eerlijk en met open vizier gevoerd! Dan was de uitkomst misschien hetzelfde, maar dan was er héél veel schade voorkomen. Polarisatie, woede, frustratie, cynisme...

De manier waarop Provincie, stad Groningen en Den Haag dit hebben gedaan, is unfair en beschamend en daarmee een enorme aanslag op het vertrouwen dat burgers hebben in de politiek en in de democratie. De meest gehoorde opmerking in Haren is: 'Ik ga nooit meer stemmen.' Dat komt er van als regenteske macht het wint van de democratie. Maar o, wat een dieptriest gevolg...

Wil Legemaat